

1
2
31
41
51
61
70
81
91
10
11
12
13
14
15
16
17

Wd. 67

-12-

DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS,
De
**JURE DOMINI IN
PRÆDIO SERVIENTE,**

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO WILHELMO,

PRINCIPE BORUSSIÆ MARCHIONE BRANDENBURGICO,
AC DUCAT. MAGDEBURG. GUBERNATORE &c. &c.

IN ACADEMIA REGIA FRIDERICIANA
EX DECRETO ILLUSTRIS FACULTATIS JURIDICÆ,

P R Æ S I D E

DN. HENRICO BODINO, Jcto,

S. REG. MAJ. BORUSS. CONSILIAR. ECCLESIAST. IN DUCATU
MAGDEBURG. ET PROF. JUR. ORD. h.c. DECANO,

PATRONO SUO ÆVUM COLENDO,

P R O L I C E N T I A

Summos in utroque Jure honores & privilegia

Doctoralia legitime consequendi,

IN AUDITORIO MAJORI

Horis ante & pomeridianis,

solenni Eruditorum disquisitioni submittit

JOH. FRIDERICUS SEUPEL, N. P. C.

ALTENBURG. MISNIC.

Ad D. Decembr. M DCCV.

HALÆ MAGDEBURG. Typis Joh. Jac. Krefbii, Acad. Typogr.

V I R I S
ILLUSTRIBUS, EXCELLENTISSIMIS
D O M I N O
HENRICO HILDEBRANDO
ab EINSIDEL,

DYNASTAE IN LUMPZIG ET HOHEN-
KIRCHEN, SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS POLONICÆ ET
SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIÆ AD SUPREMAM CU-
RATELAM CONSTITUTO CONSILIARIO INTIMO, ET IN
DUCATU MARTISBURGENSI CANCELLARIO, NEC NON
PROVINCIAE PRINCIPATUS ALTENBUR-
GENSIS DIRECTORI,

&

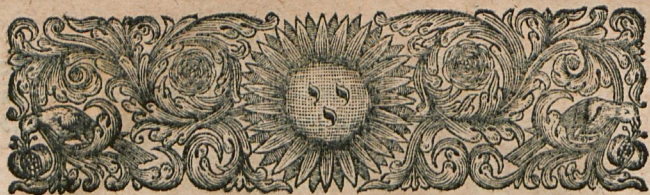
D O M I N O
JOH. GEORGIO DOEHLERO,
DYNASTAE IN ROEDA, WINDISCHLEU-
BA ET DORNBURG, SERENISSIMO ELECTORI SAXONIÆ
A CONSILIIS INTIMIS, VICE CANCELLARIO ET REGIMI-
NIS ECCLESIASTICI ALTENBURGENSIS
PRÆSIDI,

DOMINIS, MÆCENATIBUS, AC PROMO-
TORIBUS SVIS GRATIOSISSIMIS SVBMISSÆ
DEVENERANDIS,
ULTIMUM HOC ACADEMICORUM STUDIORUM
SPECIMEN,

SACRUM DEVOTUMQVE ESSE JOBEET

AU T O R.

I. N. D. N. J. C.

Thef. I.

Ominia rerum; ex cupidi

tate carnis ac oculorum orta, pri-
mum in rebus mobilibus, (neces-
sitate ex peccato inducta ita exigente)
per occupationem quaesitis obtinuisse,
immobilia vero communi usui pri-
mitus relicta, ac eo loco fuisse, quo res naturaliter
communes in jurisprudentia Romana referuntur, ex
sacra pariter ac profana antiquitatis historia colligi po-
terit, quamvis enim in immobilibus quoque, ad agri-
culturam exercendam, ut & casam aliamve structuram
vel receptacula aedificanda, aliquod occupationis jus
absque omni dubio obtinuerit, sicut & in rebus natu-
raliter communibus idem procedit, *l. pen. ff. de Rer
div. l. 50. ff. d. acqu. rer. domin.* ad illum scil. effectum ut
ab his, quae alicujus industria posita aut nata erant, a-
lii abstineant. *arg. l. 4. d. Rer. div. §. i. insl. eod.* non ta-
men ad exclusionem qualiscunque alterius utilitatis
quam alius exinde capere posset, *d. l. 50. d. acquir. rer.
dom.* aut quin sublatis aedibus aut collectis fructibus in-
dustrialibus vacuum a praesenti usu possessionem alii su-
is commodis adhibere queant, *arg. l. 6. d. Rer. div.* im-

Rerum mobi-
lium verum
& plenum do-
minium oc-
cupatione ab
incho quaesi-
tum,

immobilium
vero tantum
usus tempo-
ralis. ut in
rebus com-
munibus.

A

pri-

primis si aliorum commoditas in tali utilitate consistebat, quæ illi qui fundum in proprietate tenebat, hætenus innoxia videbatur, *vid. H. Grot. d. J. B. & P. lib. 2. c. 2. n. 6.*

Thef. II.

Ex qua antiquissima consuetudine jura prædiorum pro vicinorum innoxia utilitate primum orta, ut e. gr. innoxius transitus vicino per vicini fundum, aut pastura pecorum in agris a frugibus vacuis, vel agendi per alterius fundum aut ex eo aquæ hauriendæ facultas, item stillicidii alteriusve aquæ in vicini fundum immittendi consuetudo similiaque invaluerunt; quæ quidem ab initio sola naturali æquitate innoxie utilitatis introducta, ab ipsius proprietarii arbitrio dependebant, quippe qui quemvis alium fundum ipsius ingredi, aliamve utilitatem ex eo capere volentem naturaliter prohibere potest. *arg. §. 12. in st. d. Rer. div. cum non consentaneum videatur, aliquem sui commodi causa aliena prædia invito Domino intrare, l. 16. ff. d. serv. Rusl. imo injuriarum conveniri possit, qui prohibente Domino ex re, quæ alterius Domini est, utilitatem capere sibi præsumit, l. 13. in fin. ff. d. injur.* Multiplicato autem genere humano ac singulis terræ partibus occupatis, luxu quoque & habendi cupiditate magis magisque excrecente, mutua illa ac spontanea charitatis officia certis juris vinculis ad necessitatem præstationis sunt redacta, ita quidem, ut si intuitu certæ utilitatis ex prædio vicini, majus commodum alterius prædio accedat, ex quo reditus ejus aut oeconomicæ commoditas augeatur, alter vero ex morositate vel invidia non tantum vicino nullam quamvis innoxiam uti-

ocasio servitutum prædiorum, innoxia utilitas alteri concessa

quæ semper iterum prohiberi potest.

quomodo in necessitatem juris transierit

utilitatem fundi sui concedere, sed & ab ipso vel antecessoribus jamdum concessam non amplius tolerare velit, ex quo vicino non leve damnum etiam circa usum rei propriæ redundaret, ejusque Oeconomix dispositionem turbaret, tunc determinari queat, utrum tale jus in fundum contradicentis domini competat, nec ne, & sic civili autoritate hifce difficultatibus ac vicinorum litigiis occurri, & per legitimos tramites pax & concordia inter cives invicem conservari possit.

Thef. III.

Unde porro distinctione enata, utrum commo- ditates ex alieno prædio prætensæ, prædio vicini per- petuam utilitatem afferant, ex quo fundamento ori- untur jura prædiorum seu servitutes reales, an vero non perpetuam causam seu continuam certi usus ac uti- litatis circumstantiam involvant, tunc enim rem ipsam non afficiunt, nec servitutum nomen merentur, l. 28. § 29. d. serv. præd. urb. unde quoque est quod ei qui vi- cinus non est, seu ubi per Dominum fundi intermedii u- sus talis juris impediri posset, servitus acquiri nequeat, l. 14. in fin. ff. d. alim. vel cib. legat. l. 7. §. ult. & l. ult. ff. d. serv. præd. rust. l. 1. d. serv. præd. urb. item quod illa, quæ magis jucunditatem vel amœniorem usum ex re aliena percipiendum concernunt, & magis ex amore erga certam personam quam ad augendam utilitatem prædii concessa sunt, naturam precarii retineant, & sic nulla præscriptione obstante quandocunque revo- cari possint, remque ipsam non afficiant, nec tertium possessorem obligent, in quo verus intellectus l. 8. ff. d. serv. consistit, quod vero certæ quidem personæ non tamen ad infructuosam amœnitatem sed ad pepe-

in quo for- malis conce- ptus servitu- tis prædialis consistat.

formalis con- ceptus servi- tutum per- sonalium.

A 3

tuan

tuam utilitatem ejusque conservationem ex re alterius deberur, ita ut utilitas illa immediate ex usu alterius rei dependeat, servitus personalis denominatur, quarum servitutum plures species quam in jure Romano enumeratae sunt, scil. Usus, Ususfructus, habitationis, & operarum fervorum non agnoscimus, & licet e. gr. eundi, agendi, aquam hauriendi, simileque jus alicui certae personae concedatur, illa tamen concessio praedium ipsum non afficiet, nec servitutem producet, sed juxta conventionis limites obligationis naturam habebit; quod eleganter illustratur in l. 14. §. 3. d. alim. vel cib. legat. dummodo in illo textu in signum distinctionis post verba: *est Servitus* ponatur, & sequens periodus sic legatur; personae tamen ei, qui vicinus non est, non inutiliter relinquatur. Quamvis enim violentam manus adhibitionem ad textus corrigendos vel supplendos aversetur, tamen hujus locitam antecedentia quam immediate consequentia manifesto ostendunt, loco *inutiliter*, legendum esse *non inutiliter*.

explic. l. 14. §.
fin. d. alim.
leg.

Th. IV.

Cum autem de servitutum tam praedialium quam personalium juribus in omnibus commentariis satis prolixè agatur, singularum servitutum naturam excutiendo ut plurimum tamen dubium relinquatur quid juris ipsi domino circa eandem alteri concessam utilitatem rei propriae remaneat; ex quo variae lites oriuntur, constitui haec inaugurali, Jus ipsius Domini in fundo serviente paucis delineare, illudque nonnullis exemplis illustrare; quem meum laborem cujusque veritatem sine praedjudicio indagantis aequi censoris judicio submitto, ejus placide monenda gratissimo

Scopus distributionis

mo animo accepturus, & errores (si horum quod non spero, convinci possim) agniturus.

Th. V.

Quemadmodum vero naturalis effectus domini, in plenissima fructione rei suæ quam maxime consistit, nisi quatenus ipse Dominus alios quoque alicujus utilitatis in eadem participes reddere velit, juxta tritum illud; quisque rerum suarum moderator & arbiter; & sic servitutes prædiorum, quibus res aliena invito domino alterius usui subicitur, æque sint contra naturam domini ac servitutes personarum, naturali libertati contrariæ dicuntur, §. 2. *I. d. jur. pers.* naturalia vero semper inesse præsumantur, donec abesse probentur, vid. *l. u. §. 1. & 13. ff. d. act. emt.* facile apparet, omnem fundum præsumi liberum donec alter jus aliquod servitutis in eo ipsi competens probaverit, quale jus sine domini concedentis voluntate constitui nequit, §. 4. *inst. d. serv. præd.* licet enim aliquis etiam per longiora tempora certa quadam utilitate ex alterius fundo non vi nec clam usus sit, quod hæcenus non dissentiente domino factum intelligitur, tamen cum ex primo domini jure, per ante deducta domino mera facultas competat alterum prohibere ut ab ipsius fundi utilitate absteat, ex sola pristina usurpatione, contra dominum fundi jam prohibentem, nullum validum jus oriri posse, veteres non sine fundamento existimabant, cum dominus fundi allegare posset se alterius usurpatam utilitatem ipsius fundi, tanquam hæcenus ipsi innoxiam eousque permisisse, non tamen ita quin ipsi non liberum manere debeat, de fundo suo pro lubitu disponere alterumque ne fundum suum amplius

Servitus est
contra natu-
ram domi-
nii.

inde sine vo-
luntate do-
mini non
competit.

nec solo usu
acquiritur,
cum domi-
nus fundi al-
terum sem-
per prohibe-
re possit.

nisi semel in
irrevocabile
jus vicini
conferit.
occafio legis
Scribonianæ.

plius accedat prohibere, nisi alter probet dominum semel confensisse ut in ipsius fundum vicino irrevocabile jus competat, & cum imprimis apud Romanos inferiores qui plebi annumerabantur, illis qui Senatorii vel Equestris ordinis erant, vel ex reverentia, aut libertina obsequii ratione, vel ex timore majoris violentiæ, sæpius utilitates aliquas fundorum suorum concesserant, quod temporis intervallo accedente, postea pro irrevocabili jure prætendebatur, ideo Cælio Curio Tribuno plebis rogante, (una cum lege agraria opulentissimam potentiam patritiorum retinente,) plebiscitum factum, qua usucapio servitutis in alterius fundo expressius prohibebatur, vid. Cælius *Epist. famil. lib. 8.* cujus plebisciti sub legis Scriboniæ denominatione mentio fit. in *l. 4. §. fin. ff. d. usuc.* alias quoque lex Viconia dicta. Hinc de illo qui solo usu, & longæ possessionis prærogativa servitutem præterdit dicitur, quod servitutem jure impositam non habeat, *l. 5. §. 3. ff. d. itin. actuque priv.* quamvis ex eodem textu & proposito in *dict. tit.* interdicto appareat talem usurpatorem hætenus contra privatam vim tuendum esse donec de ipso negotio, judicialiter cognosci possit vid. *l. 1. §. 2. ibid.* ubi tamen non probata concessione causa cadit *l. 14. pr. ff. d. servit.*

Th. VI.

Cum autem perinde sit utrum dominus fundi expresso suffragio alteri perpetuum & irrevocabile jus concesserit, an vero illi quod alter ad ostendendum animum, perpetuo habendi & exercendi juris, in ipsius fundo constituit, non contradixerit, *l. 32. §. 1. ff. d. legib.* præsertim si legibus determinatum tempus accesserit; dummodo tales appareant circumstantiæ ex quibus

bus indubitato colligi possit, alterum usurpatam utilitatem, in perpetuum prætere, quod per perpetuam causam in servitutibus requisitam indigitur. Ideo talibus circumstantiis præsuppositis, jus aliquod in alterius fundo, ordinario tempore quo & ipse fundus & olim & nunc usucapi & acquiri posse, contra Dd. Commun. asserere non dubitamus, vid. l. 13. C. d. servit. & aqua. quod elegantissime illustratur in l. Foramen, 28. ff. d. servit. urb. præd. ibi enim perpetuum jus aquam immittendi in fundum vicini ex eo solo acquisitum esse negatur quod quis foramen in pariete longo tempore habuerit lavandi pavimenti causa, cum cuilibet liberum sit foramina in parietibus suis habere, & si forte ex tali foramine hætenus aliquid in vicini fundum immisum fuerit, non tamen exinde perpetuum jus contra illius fundi dominum acquiritur, quin hic jure suo illud quodcumque prohibere possit, nisi vel ædes ita extructæ sint ut aqua pluvia per tale foramen perpetuo in vicini fundum excurrere debeat, vel foramini fistula vel ductus in fundum vicini eminens additus; daß ein Hossen-Stein oder Gerinne daretu geleget sey / wodurch das Wasser auff des Nachbahren Grund geleitet würde; ex quibus circumstantiis appareat, quod dominus ædium tale perpetuum jus ædibus suis prætere velit, tunc enim tacita per longum tempus continuata concessione servitus fluminis ita acquiritur, vid. l. ult. in f. C. d. præscript. long. temp. l. 10. §. 1. ff. d. usuc.

Thef. VII.

Neque admittenda hic est distinctio intèr bonæ & malæ fidei possessorem, vel utrum error causam servituti dederit vid. Struv. *Synt. jur. Civ. Exerc. 13. th. 38.*

B

Cum

Cum patientia alterius per tanta temporum spatia sit vice tituli, seu expressæ concessionis *l. 10. ff. si serv. vina. l. ult. d. servit.* dummodo alter nec vi nec clam nec precario, hæctenus ita in perpetuis circumstantiis servitutum involventibus, usus sit, utpote quæ vitia sola, tali juri in omne tempus obstant *l. 10. in fin. princ. ff. si serv. vind.* & hoc non tantum in servitutibus urbanis sed etiam in rusticis procedet, cum & aquæ ductus, rivis scilicet vel canalibus per alterius fundum positus, longo tempore acquiratur, *dict. l. 10.* Si vero tale perpetuum vestigium servitutis non appareat, probari tamen possit ejus usus per tempus hominum memoriam excedens, tunc ex tali immemoriali usu concessio servitutis præsumitur; quo pertinet textus in *l. 3. §. 4. ff. d. aqu. quotid.* interim non tantum diutius sed & interdum ultimi anni usus impedit, quo minus dominus fundi alterum via facti seu per vim prohibere possit, eodem modo porro quo hæctenus utilitatem ex fundo vicini capere, quo interdicitur *de aqua quotidiana & asiva, item de rivis, de Fonte &c.* pertinent vid. *l. 5. §. pen. ff. d. itin. æluque priv.* Unde in violenta prohibitione ejus qui ultimo tempore, prætenso jure usus est, recte plenaria restitutio decernitur, ac eidem vim fieri interdicitur. *dict. tit.* Quod non applicandum ad casus ubi quis implorato judicis officio, in fundo suo, prætenfam alterius quasi possessionem alienjus utilitatis, admittere nolit, tunc enim nisi servitus legitime constituta vel immemorialis possessio probetur, potius ad domini prohibentis voluntatem, quam ad alterius usurparatum usum respiciendum, quippe quem Dominus jure suo semper revocare & impe-

impedire potest: Unde iniqua est sententia qua ad probatum momentaneum vel ultimi temporis usum alicujus praetensi juris in fundo alterius pronounciari solet, Das N. bey der quasi possession dieser oder jener Gerechtigkeit auff eines andern fundo so lange zu schützen/ bis der dominus fundi in petitorio ein anders ausmachen/ oder erhalten/ würde potius ita pronounciandum, das beklagter oder implorat, der bissher angemasseten/ und nun von dem imploranten als Dno. fundi widersprochenen Gerechtigkeit sich zu enthalten schuldig/ er könnte und wolte dann/ daß ihm eine solche gerechtigkeit beständig concediret seye/ oder er und seine Vorfahren dieselbe von ohndencklicher Zeit hergebracht binnen gewöhnlicher Frist beybringen/ damit wäre er billig zu hören/ bis dahin er gegen alle eigenthätige Gewalt zu schützen. Quod enim vulgo putant Domino fundi contra illum qui manutentionem juris alicujus in ipsius fundo obtinuit, satis prospectum esse per instituendam actionem negatoriam, qua statim onus probandi in adversarium transferri contendunt, tamen & sic tantum multiplicarentur lites, verum etiam absurdum est, aliquem pro legitimo quasi possessore judicatum esse, & tamen jus suum contra alterum probare debere, l. 2. ff. uti possid. §. 4. Inst. d. interd. l. 2. C. d. probat. l. f. C. d. Rei Vind. imo cum revera servitutis nulla sit possessio, scil. ab ipsa servitute distincta. l. 2. pr. ff. d. acquir. vel am. poss. junct. l. 4. §. 27. d. usuc. & nemini competat in fundo quem alterius esse agnoscit invito Domino quidquam pretendere, nisi jus ad hoc ipsi competens docere possit, l. 11. C. d. servit. Et aqua. absurdum est aliquem contra Dominum fundi in quasi possessione tueri, in tali negotio ejus contradictio

nemo sine probata legitime constituta servitute in ejus possessione tueri potest.

vel prohibitio a mera facultate Domini semper dependet, si autem contra dominum prohibentem jus quasi possidendi obtinuit, illud tamdiu firmum manebit donec ab altero contrarium probatum fuerit; Et quid, si in priori sententia super quasi possessione contineatur *das letzter so lange bey der quasi possession der Gerechtigkeit zu schütten / bis der ander Theil in ord. poss. vel petitorio ein anders erweisen würde?* an tunc sola allegatio libertatis sufficiet? sane autoritas rei judicatae agendi semper obstabit, donec illis quae ipsi in sententia reservata erant satisfecerit. Unde tunc demum praedictae sententiae locus erit. si servitutem praetendens ejus usurpationem per tempus lege definitum, quo plenissime acquiri posset, probaverit, (tunc enim demum in quasi possessione ejus esse dici poterit,) alter vero illam usurpationem utilitatis ex fundo suo, vi clam vel precario factam, aut saepius interruptam praetendat, tunc enim ejus probatio ipsi Domino merito reservanda nec in adversarium rejicienda vid. *l. 1. & 2. C. d. servit. & aqua.* ex solo enim facto usurpatae utilitatis in vel ex fundo alieno, sine probata servitute legitime constituta nulla quasi possessio juris oritur. *vid. l. 10. & 11. dist. tit. junct. l. 2. in s. ibid. l. 14. pr. ff. d. servit.* non autem aliter quam per conventionem seu legem cum ipso Domino factam, aut verustatem hominum memoriam excedentem, servitutem acquiri certum est *l. 1. pr. ff. d. aqu. & aqu. pluv. & non probata servitute, proprietarius ipso facto, alterum impedire potest l. 10. C. d. Serv. & aqua.*

Nisi praescriptione probata dominus vitiosam possessionem alleget.

Th. IIX.

Neque tamen tantum jus Domini fundi in eo consistit, ut utilitati, ab ipso in perpetuam servitutem non

non concessa, nec immemoriali tempore sine interruptione acquisita, licet vicinus eandem hactenus usurpaverit semper contradicere, eamque prohibere possit. Sed quoque etiam si legibus determinato modo, servitus perfectissime constituta sit, ut contra illam impediendo usum alterius 10. annis inter praesentes, & 20. inter absentes fundum suum liberare queat, quamvis ipsum jus servitutis contra Dominum, non nisi huius consensu aut immemoriali tempore acquiratur, per retro dicta vid. l. 13. C. d. servit. & 29. l. 16. §. 1. c. d. Usufr. & habit. & haec praescriptio libertatis locum habebit si ve servitus continua, si ve discontinua dicatur nisi expresse ad mensium vel alia temporum intervalla constituta sit, tunc enim sine distinctione praesentiae vel absentiae 20 annis non utendo amittitur l. 14. C. d. servit. & aqua vid. Godofr. in not. ibid. l. 7. ff. quom. serv. amitt. neque interest utrum ipse cui debebatur servitus, an alius qui in possessione ipsius fundi fuit eandem neglexerit vid. l. 8. §. 5. ff. d. precar. Et siquidem ab ipso Domino fundi, vel expressa contradictione, vel facto aliquo, usus servitutis per longum tempus impeditus sit, ad illam postmodum non datur regressus, sine distinctione, utrum servitus rustica vel urbana sit, l. 8. quemadm. serv. amitt. l. 6. & 7. d. serv. urb. praed. l. 4. §. ult. ff. d. usuc. si vero solus non usus allegetur, ad hoc respiciendum, utrum usus neglectus, a mera facultate utentis dependeat, an vero simul jus in fundum alterius involvat, priori casu, e. gr. si cui servitus prospectus vel luminum debebatur, & longo tempore fenestras suas obstructas habuerit, per solum non usum fenestrarum suarum, servitutum non amittit item erit si foranini ad tignum immittendum parato

Libertas ordinario usufructu pionis tempore acquiritur.

nihil immiserit, *d. l. 6. d. S. Pr. Urb.* vel res serviens ipsius Domini facta longo tempore plane non adfuerit, quæ postea restituitur. *l. 18. §. ult. ff. quemadm. serv. amitt.* posteriori casu, ubi scilicet usus servitutis neglectus ipsum jus servitutis involvit, v. gr. si quis itinere, actu, jure pascendi, vel aquæ haustus idem existimamus, jure fluminis & stillicidii aut tigni immittendi &c. cum uti poterat longo tempore usus non sit; tunc sola omissione, & licet Domino fundi nihil in contrarium factum, servitus amittitur *v. l. 35. d. S. Pr. Rust. l. ult. d. serv. l. 19. quemadm. serv. amitt. cum simil.* ut sic hic non respiciendum sit, utrum servitus ad usum urbanum vel ad rusticum debeatur, & hæc præscriptio plenissimæ libertatis ex negligentia alterius procedit, si tantum principalis utilitas servitutis neglecta, quamvis accessoriis interim alter usus fuerit, sic cui aquæ haustus ex fonte alterius debebatur, pro quo iter quoque ad fontem ipsi competeat, si longo tempore aquam non hauserit, licet ad fontem iverit, & aquæ haustum & viam simul amisit *l. 17. quemadm. serv. amitt.* imo omne jus pro servitute petenda etiam ab ignorante intra longum tempus amittitur. *l. 19. §. 1. ibid.*

Thef. IX.

Illud quoque indubitatum est quod si dominans postea simul fundi servientis dominium consequatur, vel contra, tunc servitute[m] expirare, cum ita re propria, non jure servitutis, sed jure domini pro lubitu utatur, quod vero tunc, quando fundus, qui antea servitute[m] debebat, iterum in aliam transfertur pristina servitus reviviscat, uti contendit Struv. *jurisprud. lib. 2. tit. 7. §. 1. in fin. ex l. 12. d. servit.* plane absolum est;

Non

Servitus confusione sublatæ, per alienationem non reviviscit.

Non enim in *diſt. l. regula* proponitur de ſervitute poſt alienationem ab utriusque fundi Domino factam reſtituenda, ſed exceptio adducitur, ut ſcil. in caſu ubi ille cui ſervitus debebatur vicini heres exſtiterit, fundo ſerviente alteri legato, legatarius, fundum in ſtatu, quo illum defunctus reliquit, habere & ſic priſtinam ſervitute[m] admittete debeat; ſimile quid diſpoſitum, *l. 7. §. 1. d. fund. dot.* de fundo vicini ſerviente in dotem accepto & ſoluto matrimonio reſtituendo, & in *l. 2. §. pen. ff. d. her. vend.* ex eadem ratione deceditur, quod ille qui vicini fundi ſervientis dominium jure hereditario conſecutus eſt, ipſam autem hæreditatem alii vendidit, reſtitutionem priſtinæ ſervitutis merito præſtendat, cum ita ipſe Autor jam præſumatur heres extitiſſe *l. 9. Comm. præd.* quales exceptiones regulam in contrarium confirmant quæ ſatis diſerte proponitur in *l. 30. ff. d. ſerv. Præd. Urb. & l. 10. Comm. præd.*

Th. X.

Potiſſimum autem jus Domini fundi ſervientis in eo conſiſtit, quod cum ſervitutes natura ſua & ordinarie innoxiam utilitatem alterius contineant, ſemper ita ſervitute utendum ſit, ne per hanc Dominus in uſu rei propriæ impediatur, vel ejus conditio durior fiat, quod variis legibus & caſibus in jure Romano illuſtratur. Sic qui altis ſuis ædibus ſtillicidium acquiſivit, ex quo gutturæ ſæpius per ventum direptæ decidunt, non poterit invito fundi domino ſtillicidium inferius diſmittere, ne hujus durior cauſa fiat. *l. 25. §. 5. ff. d. ſerv. præd. urb.* Sic ubi totus fundus ſervituti obnoxius eſt, alter ſervitute illa civiliter uti debet, quo minimum domini fundi moleſtus ſit, ut neq; per ipſas villas, vel per medi-

Omnia ſervi-
tus cum mi-
nimo propi-
etarii damne
exercenda.

Jus venandi
per alterius
villas & her-
tos non ex-
ercendum.

medias vineas usum servitutis extendat, *l. 9. ff. d. servit.* ex qua decisione injustum apparet, quando illi quibus jus venandi per aliorum fundos in certo districtu competit, illud per ipsas villas vel segetes exercere sibi præsumunt, aut quibus jus pascendi in prædiis vacuis competit, impedire volunt, ne domini fundi in annis quietis segetes ibidem habeant, daß sie in die Brache einige Sommerung zu sehen nicht befugt sein solten cum indubitarum sit illos annos quietis, ad meliorem agrorum culturam in commodum ipsius domini destinatos esse, ex quo omnem utilitatem domino denegari, & propter servitutem debitam, fundum illo anno domino profus inutilem esse, servitutem vero augeri, naturalem æquitatem offendit. Et quamvis per administratorum abusam autoritatem, aut pastorum iniquitatem improbus talis mos in aliquibus locis obtinuerit; ille tamen omni modo constringendus nec facile ultra expresse probata, ad consequentiam trahendus est, neque solo, licet immemoriali usu acquisitus esse censeri debet, nisi & ipsa prohibitio, quod Domini usu rei propriæ abstinere debeant, per tantum temporis spatium obtenta sit: usu enim rei propriæ sub prætextu alteri debitæ servitutis, (quæ juxta statutam cæterorum annorum formam tantum in einer Stoppel oder Nachhude consistit,) carere debere durum & crudelitati proximum dicitur, in *l. 6. C. d. serv. & aqua.*

Th. XI.

Eadem iniquitate nititur quod circa jus pascendi in pratis, die Hütung des Viehes auff den Wiesen betreffend/ aliquibus altera graminis seu scæni collectio concedatur aliquibus non, das eigliche Grummet Wiesen seyn/ eigliche

Improbatur mos das in die Brache keine Sommerung zu verstaten.

eſtiche nicht/ut ſc. in hiſce ſtatim poſt primam collectio-
 nem foeni, reliquo tempore omnia gramina depaſcantur:
 dum autem propter ſolitam aquarum irruptionem
 aliasve ſoli circumſtantias nonnulli haectenus non niſi u-
 nam foeni meſſem inſtituerunt, & tanquam ſibi inno-
 xium conceſſerunt, ut poſt collecta prima gramina,
 reliqua pecoribus vicini depaſcantur, non videntur ſibi
 omnem facultatem ademiffe, de re ſua alio modo
 diſponendi, & ſi voluerit paſcua illa ad alium uſum
 adhibendi, dummodo vicino jus paſcendi poſt fruges
 collectos non denegetur; ſc. die Nachhude / oder Stop-
 pelhude zu exerciren; illud autem plane ab omni juſti-
 tia abhorret, quod praetendi ſoleat illis quorum paſcuis
 jus repetendae meſis non cohaerere dicitur, daß keine
 Grummet Wiefen ſeyn / certum tempus determinare, in-
 tra quod foenum colligere vel eo effluxo depabulationem
 graminis expectare debeant; quid enim crude-
 lius circa proprietatis jus contingere poſſet, quam Do-
 minum rei propriae onera ferre debere alteri vero o-
 mnem utilitatem ex eadem concedere; proinde vel
 admittendum erit, ut proprietarii paſcuis ſuis pro
 meliori oeconomicae ſuae commoditate, (dummodo non
 fraudulentem contra ſervitutem debitam) utantur, daß
 ſie ſich deſſen Hauß wirtſchlich gebrauchē / vel ſi certo & quidem
 exiguo temporis ſpatio jus Domini includatur, alii reli-
 quo temporis utilitate conceſſa, hic minimum reſidui
 temporis onera ferre deberet, cum juxta notiſſimam
 juris regulam nihil magis naturale ſit quam incom-
 moda illum ſequi, quem ſequuntur commoda, & in ſpecie
 nemini liceat in alieno alio modo verſari quam ne fru-
 ctuum inutilitatem faciat, l. ult. in f. C. d. ſerv. & aqu.

C

Theſ.

Proprietarius
cum eo cui
servitus co
cessa, circa
eandem utili
tatem con
currit.

Ex hactenus deductis illud quoque apparebit, quod in casu dubio proprietarius, utilitate alteri in servitute concessa, prorsus abstinere non teneatur, sed in eadem cum altero concurrere possit; quemadmodum enim concessio alicui aquaehaustu, huic non permittitur aliquid facere quo ipsius domini aquagium impediatur *l. 15. d. serv. prad. rust.* & juri lapides ex aliena lapidicina cadendi ira utendum, ut neque usus necessarii lapidis intercludatur, neque commoditas rei, jure, domino adimatur, *l. 13. §. 1. ff. Comm. pradior.* ac non permittendum sit alicui rei juris sui carere debere cum durum & crudelitati proximum sit, rem domino necessariam tantum ad vicinorum usum, horum injuria propagari. *l. 6. C. d. Serv. & aqu.* Neque enim e. gr. juri pascendi in agris suis post fruges collectos, vicinis concessio, ipsos proprietarios omni proprio juri renunciaffe credendum est, & cum semper a mera facultate domini dependeat quomodo & quando re sua uti velit, contra illud jus Domini nulla nec immemorialis temporis prescriptio allegari poterit, nisi probetur ad factam alterius prohibitionem dominum constanter acquievisse. vid. *Struv. Syst. jur. Civ. Ex. 43. tb. 22. n. 3. cum ibid. alleg.* quo non probato, dominos non prohibendos esse, cum illo cui jus pascendi in ipsorum fundis competit, pecora sua pascere, imo nova necessitate superveniente, servitute habentem dominis cedere debere, defendere non dubitamus, quam opinionem solidis rationibus & argumentis quoque defendunt *Card. Tusch. Tom. 6. lit. R. Concl. 114. n. 2. Coler. 2. Decif. 218. incipit, nota quod jus pascendi. p. 1. ubi*

ubi allegat. ipsius Decif. 188. Vol. 2. Cæpoll. d. serv. rust. præd. c. 9. iii. d. serv. juris pascendi, n. 39. Modest. Pistor. illustr. qu. 106. & Conf. 7. qu. 6. n. 33. lib. 9.

Th. XIII.

Cum ergo in agris alicujus municipii Vicinus Nobilis, hereditariam ibidem jurisdictionem habens, ab immemoriali tempore jus oves pascendi acquisiverat, excrescente vero civium numero, Laniones alique cives, pro quotidiana necessitate, nonnullas oves in propriis agris post fruges collectos pascere incipiebant, Nobili per pignorationes resistente ac se in eo solo fundante, quod ab immemoriali tempore nulla alia quam ipsius ovium grex ibidem pasta fuerit, licet negari nequeat illius oppidi sues aliave pecora ibidem pasta fuisse, Præses judicandum censuit, Civium illius oppidi intentionem eo magis fundatam esse, quo auctus ipsorum numerus majorem consumptionem & paratum ovium aliquem numerum requirit, & sic salus publica in hoc casu juri dominorum fundi adminiculetur.

Exemplum in jure pascendi.

Thes. XIV.

Præterea in casu ubi Nobili alicui jus venandi per omnes agros vicini Nobilis competebat, cui exinde non leves molestiæ exitabantur, tandem & hic ipse incepit in propriis fundis feris insidiari, ac venatorem & aucupem alere, und also stellen und Kurjagt zu exerciren, de cuius jure competentis acris instituta est disceptatio, altero solitarium venandi jus & quidem ex literis investitura sibi vindicanti; cui tamen Dominus fundi regebat, illud quidem a principe per investituram concessum ut feras bestias in propriis & vicinorum prædiis venari & persequi & sic cum canibus venationes exercere

alud Exemplum de jure venandi,

exercere possit, daß er in solcher Gegend/den schallenden Jäger-
 Zug habe / und mit Hunden hegen und jagen möge / exinde
 tamen ipsi ut domino non denegari ex naturali libertate
 in fundis propriis feras bestias capere; licet enim concedatur
 tale jus venandi, quo per aliorum privatas possessiones venatio & persecutio
 ferarum citra proprietariorum consensum ipso jure competat, regali-
 bus minoribus accenseri, ac inde nemini nisi ex imperantis
 concessione competere, quæ tamen etiam ex veritate temporis
 cujus non exstat memoria præsumitur; tamen hoc non confundendum
 cum naturali libertate fundum proprium venandi causa ingrediendi, &
 bestias, antea nullius, occupandi, cum ipse fundi dominus nec
 ingressione fundi, nec captura ferarum alicui faciat injuriam,
 potius ipse naturali suo jure utatur; cum & alias, quod nullius est
 naturali ac ita immutabili ratione, occupanti cedat. §. 11. & 12. *inst. d. rer. div.*
 & cum alter validum prohibendi jus, probare non potuerit, quamvis
 probasset per hominum memoriam in loco controverso solum ex
 ipsius prædii venationes institutas esse; post varias contradictiones,
 dominum fundi, contra illum qui jus venandi habebat, obtinuisse
 ab Excellent. Dn. Præfide relatum accepi.

quatenus jus venandi ad Regalia pertineat.

Th. XV.

Cum vero non tantum publicum venandi jus per aliorum prædia
 citra dominorum consensum ad regalia minora, uti dictum, pertineat,
 & sic nemini sine probata vel legitime præsumta principis concessione
 competat, multoque minus liceat publicos vel principis fundos eo
 prohibente venandi causa intrare; *dict. §. 12. de rer. div.* & contra
 talem prohibitionem commissum.

Plebejis nec in propriis fundis feras capere licet.

missum attentatum ac inde resultans injuria. l. 13. §. ult. ff. d. injur. eo gravius coercenda sit, quo hæc propter injuriati personam atrocior existit; vid. §. 9. Inst. d. injur. Sed etiam privatis armorum usus incio principe interdictus sit, rubr. & l. un. C. ut arm. us. priv. interd. Ideo facile apparebit, ea quæ de Nobili circa capturam ferarum in fundis propriis dicta sunt, ad quosvis alios & plebejos extendenda non esse, potius ex justis causis saluberrime constitutum agnoscimus, ut negotiatores, opifices, agricolæ, similesque vel libertinæ vel plebejæ conditionis & sortis, ab omnis generis venatione abstineant, & suæ professioni magis assiduam operam dent, vid. H. Grot. d. jur. B. & Pac. l. 2. c. 2. n. 5. & c. 8. n. 5. (ubi tamen cum Dd. commun. in hac materia obligationem ex delicto contra prohibitionem commisso, cum ipsa acquisitione dominii male confundunt; licet enim verum maneat, contra prohibitionem venationes plebisque interdictas ac improbos venatores puniendos esse tamen bestiam in naturali feritate ita captam, capienti acquiri ex naturali ratione adhuc hodie certum est. dict. §. 12. d. R. D.) vid. d. prohib. jur. ven. Georg. Mohr. bestia tamen capientis dominio cedunt. tract. d. jur. ven. Kraisser. d. jur. ven. & pisci. Meurer von Jagd und Forst-Recht. Nullibi tamen Clarissimis; (qui hodie Nobiles vocantur) omnem capturam ferarum interdictam esse legimus, potius cum Majestatica autoritate solenniter gladio decorati sint, & sic armorum usum obrinuerint, jus feram bestiam in loco proprio telo aliquo occidendi tam diu habere censendi sunt, donec de facta prohibitione a superiore constat.

Th. XVI.

Et quia talis armorum usus ac concessum venandi exercitium di venandi pr-

vale auctori-
tate, plebejo
gedi nequit.

dius, dignitatⁱ personæ vel certo ordini cohæret per acquisitionem prædii quod sine Nobilitate in nonobilem transfertur, sine singularissima de novo obtinenda gratia eidem non cohærebit, nec enim privato aliquo servitutis jure, tale venandi jus fundo cohære, sed singulari privilegio personali lacquirendum esse ex retro allatis certum est: Et quamvis a principe tale jus recte impetrari possit. *dict. ut. ut arm. us. privo. interd.* privato quoque jus venandi habenti liceat illud per suos venatores in ipsius utilitatem exercere, vel alios adjuutores & armigeros venandi gratia secum habere; tamen si vel procuratores ærarii principis, vel qualiscunque administratores recip. aut Nobiles aliive quibus jus venandi concessum, sine speciali consensu principis, plebeium juris venandi ita participem reddere velint, ut hic pro suo arbitrio in proprium commodum per aliorum prædia venationi operam det, huic a Dominis prædiorum recte resistitur, multo magis inconveniens & ab omni ratione alienum est, si administrator communis, ius venandi clarissimo ordini concessum, (forte alicujns culinarii interesse gratia) cuidam pistori, futori, aut sordido opifici communicare, talibusque quasi publica auctoritate concedere velit, ut canibus ac schlopetis jus armorum Nobilitati cohærens, ac venandi potestatem per aliorum fundos, una cum clarissimis quibus hoc competit exercere possit: quod sane abusum juris venandi contra publicas leges ac æui nostri consuetudines involvens facile privationem juris, ordini alias concessi, attrahere, ac aliis quorum interest æque ac quibuscunque dominis fundorum per quos venatio instituenda ansam dare posset, talem incom-

pe-

multo minus
ab admini-
stratore com-
munitatis cui
jus venandi
competit.

petentem venatorem & armigerum via facti ne fundos venandi gratia ingrediatur prohibere, illumque disarmare ex quo infelices oriri possent eventus illi quam maxime imputandi, cujus autoritate ordines in republica turbantur: Neque obstat civibus schlopetis ac armis uti licere. Illud enim tantum ad publica exercitia aliosque publicos usus principis autoritate non vero ad privatum arbitrium, commodum vel voluptatem competere, tam supra illatae leges & consuetudines quam Sapientissimi Borussiae Regis Constitutio de gladio & armis famulis opificibus aliisque plebejis non concedendis liquido confirmant.

Th. XVII.

Ne vero de venandi jure extra oleas hic differuisse videamur coronidis loco monendum, quod si quis privatus sine singulari principis concessione jus venandi per aliorum praedia exercere velit, illud inter servitutes praediales referendum, & eodem modo quo alia praediorum jura acquirendum ac civiliter ne proprietariis exinde damnum retulset exercendum sit. Et sic pedem figo, contentus circa jura domini in fundo serviente, illa extremis digitis tetigisse quae respectu servitutis debita, varias controversias excitare solent, circa reliquos proprietatis effectus, ad jura communia notissima provocans. Iterumque benevolum lectorem rogitans, ut si quid hic minus solide vel juste assertum aut in aliquo aberratum existimet, illud festinatione adscribere, ac benevole interpretari, non vero canino insultu ac morfu rejicere velit.

quomodo jus venandi inter servitutes referitur

DEO SIT LAUS ET GLORIA.

X

N

HENRICUS BODINUS,

NOBILISS. DN. CANDIDATO,
amico suo abiturienti.

S. pl.

Sic positus solidis in iure funda-
mentis, publico edito eruditionis spe-
cimine, applaudente Inclita Facultate
Juridica hujus Fridericianæ omnibusque
bonis, jam Academias relinquis, Summa Imperii
Germanici iudicia visurus, ut ex ipsis Magnarum
rerum exemplis experiaris, quanta prudentia, illa,
quæ generaliter in Academiis proponuntur, se-
cundum varietatem circumstantiarum, ad casus ob-
venientes applicanda sint, ac quomodo cuique suum
recte petendum, ac iuste tribuendum sit. Vade er-
go felicibus Auspiciis, & sic porro te pariter exerci-
tatum ac eruditum redde, ut respublica in partibus
aliquando tibi credendis, tua industria ac sincerita-
te felix futura sit, ac semper uberior tibi gratulandi
ocasio mihi contingat, interim enixò voto peren-
nis felicitatis te comitabor, hoc unicum monens, ut
semper caveas circa sanctæ justitiæ tractationem, su-
catis transitorii boni illecebris, injustitiæ devia vi-
tare, vel ullam indevotionem legitimis quasi vela-
mentis protegere sic divinam assistentiam ubi-
que invenies. Dabam Halæ Magdeb,

20. Dec. 1705.

Km 1178

Bd. 1. 79

56.

ULB Halle
004 978 544

3

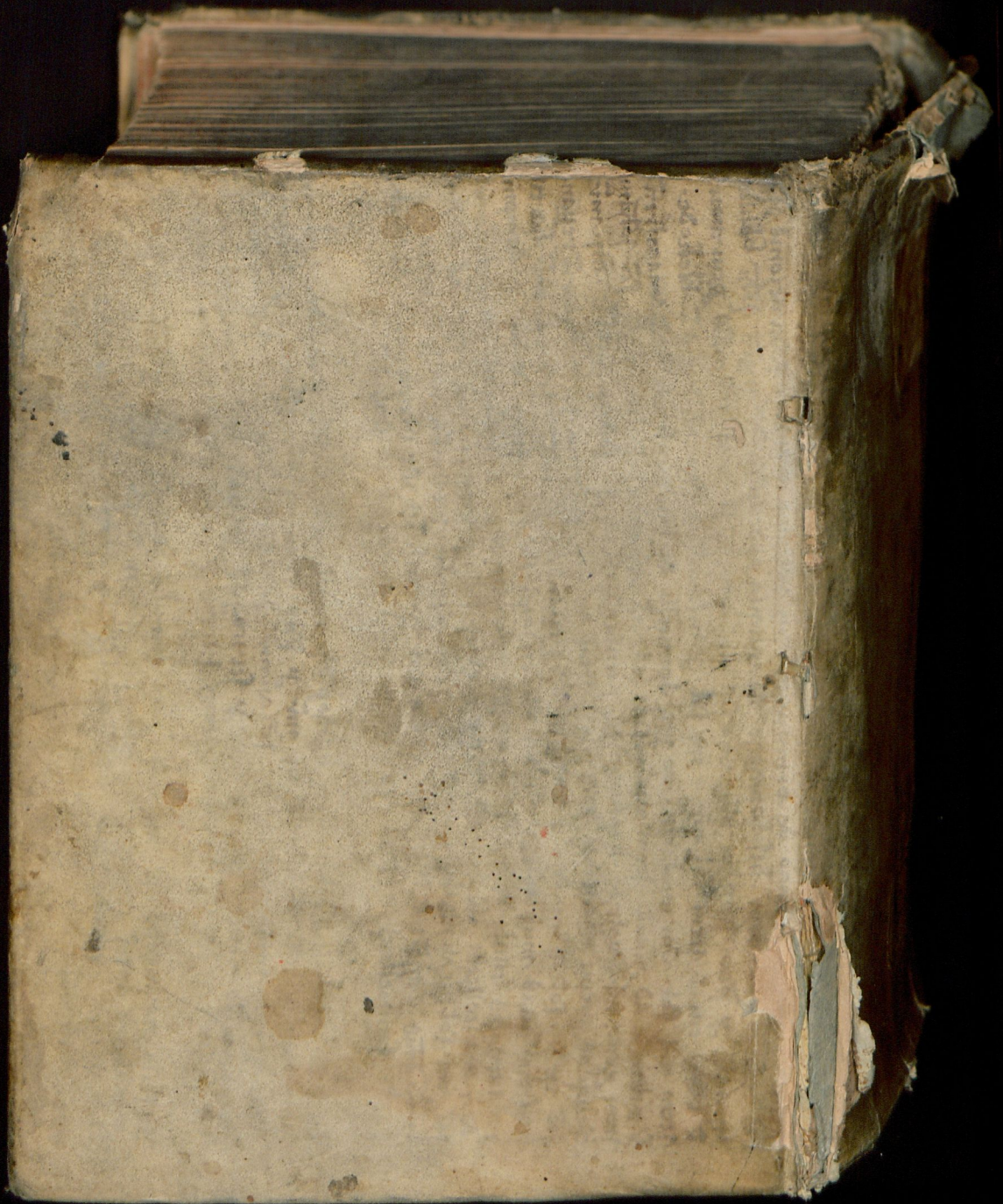

VD 18

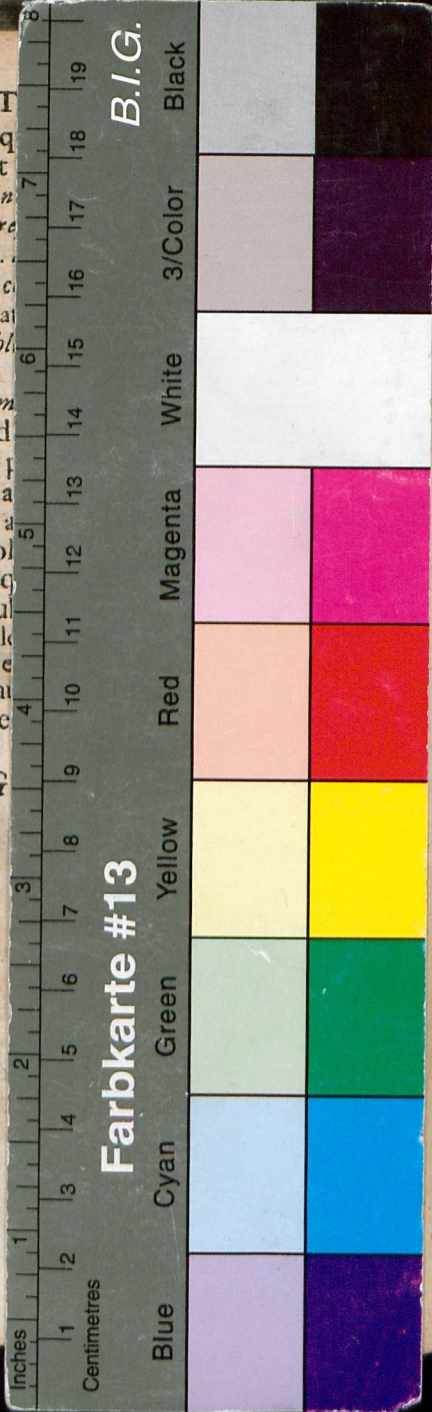
10019

DISPUTATIO JURIDICA INAUGURALIS,
De
JURE DOMINI IN
PRÆDIO SERVIENTE,

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO WILHELMO,
PRINCIPE BORUSSIÆ MARCHIONE BRANDENBURGICO,
AC DUCAT. MAGDEBURG. GUBERNATORE &c. &c.
IN ACADEMIA REGIA FRIDERICIANA
EX DECRETO ILLUSTRIS FACULTATIS JURIDICÆ,

P R Æ S I D E
DN. HENRICO BODINO, Jcto,
S. REG. MAJ. BORUSS. CONSILIAR. ECCLESIAST. IN DUCATU
MAGDEBURG. ET PROF. JUR. ORD. h.t. DECANO,
PATRONO SUO ÆVUM COLENDO,
P R O L I C E N T I A

Summos in utroque Jure honores & privilegia

Doctoralia legitime consequendi,

IN AUDITORIO MAJORI

Horis ante & pomeridianis,

solenni Eruditorum disquisitioni submittit

JOH. FRIDERICUS SEUPEL, N. P. C.

ALTENBURG. MISNIC.

Ad D. Decembr. M DCCV.

HALÆ MAGDEBURG. Typis Joh. Jac. Krefii, Acad. Typogr.

6.